

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Lămuriri cuvenite.

I.

Se întâmplă foarte adese-ori, că opiniunea publică română e pusă în nedumerire prin vre-o faptă, asupra căreia nu se pot da lămuriri, fără-ca să se atingă unele persoane ce au oare-cum privilegiul de a cere să fie cruțate.

Sînt oameni, care au știut să-și câștige stima generală și să producă prin o lucrare mai îndelungată convingerea, că sînt inspirați de cele mai bune sentimente, acum însă, din întâmplare, se află într-o pozițiune, în care trebuie să-și impună oare-cari reserve față cu guvernul, ba să lucreze poate chiar contra convingerii, când nu e vorba decât de interese mai mici. E interesul nostru să crățăm asemenea oameni, pentru-ca să-și avem siguri în cestiunile mari și numai atunci, când vre-un mare interes o cere, ne este iertat să supunem la critică faptele lor.

Scirea publicată de „Pester Lloyd“ despre „scenele violente“, care n'au fost în sesiunea din acest an a sinodului archidieceșan, ne silește să facem o asemenea critică.

Oamenii ce trebuie să-și impună oare-care rezervă față cu puterea publică și nu vor cu toate acestea să se retragă din viața publică, au o deosebită înclinare de a-și împinge pe oamenii cu pozițiune independentă înainte și tot mai înainte, înspre extreme. Unii o fac din pornire firească, ear' alții cu premeditare, anume ca să-și împingă pe cei independenți la fapte, prin care se compromit și le dau oare-cum dreptul de a ține: „Noi nu putem merge cu nisce oameni, care se-vîrșesc asemenea fapte“.

Nu rămâne dar' decât ca oamenii independenți să bage bine de seamă și să nu meargă decât unde vor ei înșiși.

Și sînt împregiurări, în care mai ales aici în Sibiu această trezie foarte lesne se poate perde. Căci avem aici relativ mulți oameni inspirați de cele mai bune sentimente, care însă trebuie să-și impună adeseori foarte multă rezervă.

Între acestia punem la locul prim pre Înalț Prea Sfinția Sa Părintele Metropolit Miron.

Înalț Preasfinția Sa are o deosebită înclinare de a face ca cercurile guvernamentale să creadă, că fi este grozav de grea pozițiunea față cu „ultraiștii“ români, că are să sufere mult pentru zelul, cu care susține politica guvernamentală, că multe lucruri s'ar întâmpla, dacă Înalț Preasfinția Sa n'ar scîl să țină spiritele în frâu, ba în mai multe rînduri Înalț Preasfinția Sa a și lăsat să transpară, că Românii ar fi în stare să comită un atentat asupra vieții unui atât de hotărît susținător al politicii guvernamentale.

Stînd astfel lucrurile, de sine se înțelege, că Înalț Preasfinției Sale îi vin la socoteală atacurile, scenele și demonstrațiunile violente, mai ales, când însuși Înalț

Preasfinția Sa este fie chiar și numai indirect martirisat prin ele.

Și pot în adevăr să fie împregiurări, în care interesele bisericii române greco-orientale cer să-și creăm Înalț Preasfinției Sale această pozițiune de martir al ideii de stat maghiar.

Nu trebuie însă să-și-o creăm, când nu cunoaștem nici un interes public, care ar cere-o.

Nu am voit dar' să-și-o creăm nici în curgerea sesiunii de estimp a sinodului. Numai decât la început s'a produs o scenă de generală înfrățire, și nu se poate o opozițiune mai blajină ca și aceea, pe care astă-dată Înalț Preasfinția Sa a avut-o în fața sa.

Cu toate aceste „Pester Lloyd“ dă lumii de scire, că sinodul a fost teatrul unor „violente desbateri și scene“, și că „Metropolitul Miron a trebuit să audă multe vorbe aspre.“

Cine oare poate să fi pus la cale publicarea în „Pester Lloyd“ a acestei sciri?

Fără îndoială numai acela, care poate să trimită sciri la „Pester Lloyd“ și a mai pus la cale și alte publicări tendențioase privitoare la biserica română greco-orientală, îndeosebi, acum câteva zile, și a scirii despre desbinarea dintre „Albiniști“ și „Tribuniști.“

E hotărît, că aceeași scire deși nu în aceeași formulare, i se trimite la 20 Aprilie și „Gazetei“, care comunică din Sibiu depeșă:

„Astăzi s'a ales senatul școlar și episcopesc al consistorului. Această alegere a fost grea lovitură pentru membrii de până acum. Prin vot au fost scoși din consistor Simeon Popescu, Bechnitz, Hentes, Cuntjan, Preda și Ciora și în locul acestora au fost aleși Ioan Popescu, Voileanu, Frateș, Predovici, V. Roman, Dr. Mihai și Dr. Todea.“

E evident, că depeșă aceasta a fost trimisă tot din cercurile, care au pus la cale și trimiterea depeșei din „Pester Lloyd.“

Dar' mai evident e aceasta, după-ce ne vom fi dat seamă, cine este omul, care a făcut propunerea, ca sinodul să reprobe premiarea învățătorilor pentru progresul făcut în studiul limbii maghiare.

E dl Dr. Nicolae Pop, conrectorul gimnasiului român greco-oriental din Brașov, un om cunoscut ca aderent particular și om de încredere al Părintelui Metropolit și un zelos stăruitor, pentru-ca să se dea fostului consistor lovitură.

Mai evident e aceasta, după-ce ne dăm seamă despre cele ce „Gazeta Transilvaniei“ serie la 12/24 Aprilie asupra propunerii dlui Dr. Pop:

„Nu poate fi dar' vorba de un atentat în contra limbii maghiare, — ține „Gazeta“, — ci numai de a se împedea adversarii nostri în planurile lor de distrugere a organismului nostru școlar. Numai aceste planuri trebuia să le aibă în vedere și sinodul din Sibiu, când s'a pronunțat asupra propunerii amintite. Atunci n'ar fi venit în pozițiune de a-și lua refugiu la o

altă propunere mai mult ca moderată și cu totul nedefinită a comisiunii școlare, care ca și oracolul dela Delfi te lasă în îndoială despre aceea, că oare sinodul reprobă sau aprobă premierile despre care e vorba“.

Nu s'a paimit dar' propunerea făcută de dl Dr. Pop, ci altă propunere, pe care „Gazeta Transilvaniei“ o numește „mai mult ca moderată“, făcută de comisiunea școlară, o propunere enigmatică, din care nu reese, dacă sinodul aprobă ori nu premierile.

Să vedem acum, de ce nu s'a primit propunerea dlui Dr. Pop, și de ce s'a primit cea formulată de comisiune, „mai mult ca moderată“ și atât de „ca oracolul dela Delfi“, încât unul dintre deputați, om foarte apropiat de Părintele Metropolit, venise anume la tribună, ca să-și șoptească raportatorului cuvintele „Nessze semmi, fogd meg jól“, — „eată nimica, ține-o bine“, — par' că scia de mai înainte, că tot de această părere va fi și „Gazeta“.

Domnul Dr. N. Pop și-a cetit la începutul uneia dintre ședințe propunerea sa. Un singur om a cerut cuvîntul și anume contra ei. Acesta a fost deputatul Ioan Slavici.

Nici acesta nu a vorbit însă, fiindcă s'a spus, că propunerea nu se discută, ci se trimite la comisiunea școlară.

Nu a fost dar' primită propunerea făcută de dl Dr. Pop, n'a fost nici macar discutată în sinod, ba în urmă chiar și dl Dr. Pop a renunțat de a o mai susține și s'a unit cu propunerea făcută de comisiune.

Ceea-ce s'a petrecut în sinod s'a repetat și în comisiunea școlară: nici aici nu s'a discutat asupra propunerii formulate de dl Dr. Pop, ci s'a primit fără discuțiune formularea „mai mult ca moderată“, pe care raportatorul comisiunii, deputatul Ioan Slavici, a susținut-o în sinod, ear' sinodul a primit-o după puțină discuțiune în unanimitate.

De sigur fără de voie, dl Dr. Nic. Pop și-a făcut dar' propunerea numai pentru-ca ea să poată fi publicată în „Pester Lloyd“ drept o dovadă, că în biserica română greco-orientală se face politică militantă, și pentru-ca să se poată afirma, că au fost scene violente, că Metropolitul are să sufere mult, fiindcă nu permite să se facă politică în biserică, nu susține interesele naționale și este culant față cu guvernul.

Cel puțin așa s'a întemplat.

Eată de ce deputatul Ioan Slavici a cerut cuvîntul contra acestei propuneri și eată de ce sinodul a primit altă propunere „mai mult ca moderată.“

Când declară, că sînt gata de a-și sprigini capul bisericesc chiar și adversar politic fiindu-le, Românii greco-orientali nu vor să-și dea guvernului nici pretext de a „cassa“ hotărîri de ale sinodului.

Revistă politică.

Sibiu, 20 Aprilie st. v.

Oficiosul „P. Ll.“ primește din Timișoara cu data de 30 Aprilie st. n. următoarea depeșă: „Ioan Tedschi a propus în ședința reuniunii pentru răspîndirea limbii maghiare, ca să se recere comitetul municipal, a-și ține de acum înainte pertractările în limba maghiară, și s'a hotărît de a se lăsa inițiativa în privința aceasta comitetului municipal. Reuniunea a luat apoi numai decât hotărîrea ca să spriginească năsuințele spre crearea de reuniuni de cultură.“

Acum sîntem în curat cu ceea-ce voiesc reuniunile maghiare de cultură, spriginite în măsură atât de mare de către guvernul maghiar. Aceasta e apoi muncă de sobor!

Se poate că numai puține țile ne mai despart de bubuitul tunurilor. Cel puțin scirile, cari au sosit astăzi ne fac să credem aceasta. „Pol. Corr.“ primește scirea din Petersburg, că în urma trăgării conflictului, dispoziția în Rusia e tot mai tare înclinată spre războiu. Acolo domnesce convingerea, că Anglia voiesce războiu, se silește însă totodată, de a mai câștiga timp, și ca de exemplu al acestei concepțiuni; aduc împregiurarea, că Anglia nu pune punctul de gravitațiune al conflictului pe baza condițiilor materiale și teritoriale, ci pe capitalizația propriei sale iubiri naționale. Pretenția Angliei, ca incidentul de lîngă fluviul Kușk să se cerceteze și, ca generalul Komaroff să se pedepsească, sau cel puțin să se desăvujeze, a produs o mare indignațiune în toată țeara, și opiniunea publică privește orișice concesiune în direcțiunea aceasta de inadmirabilă și dejositoare. Și ocuparea „Post-Hamilton“-ului decătră Englezi a făcut pretutindenea sînge rău.

Deși nici asinguranța, nici interesele materiale ale acestor două țeri nu admit războiul, dispoziția generală merge într'acolo, că Rusia trebuie să primească războiul cu toate, că nu-l prea dorește. Se ține, că încă cele dintîiu țile ale lunii lui Maiu e de a se aștepta înceștiunea aceasta o întorsătură hotărîtoare.

Diarul francez „Temps“ ține, că numai Germania poate pași ca mijlocitoare între Rusia și Anglia; e datorința principelui de Bismarck, de a împedea catastrofa; dacă nu o face aceasta, atunci trebuie să admiți, că el vede bucuros o luptă pe moarte și viață între aceste două puteri, dintre cari una îl neliniștește în vecinătate, ear' cealaltă îl molestează prin superioritatea sa în ceea-ce privește puterea maritimă și prin instituțiunile sale liberale. Ori și cine înțelege, că pe Germania o împedea multe motive, de a preveni acestei lupte groznice și nesigure; cu toate acestea într-o intervenire pentru pace n'ar zăce numai împlinirea unei datorințe mari, ci și numele unui rol foarte frumos.

Pregătirile de războiu se fac cu multă energiă din amîndouă părțile. În

Anglia s'au pus la dispoziție toate vapoarele derăsboiu, caristeteau în rezervă, și ministrul derăsboiu provoacă pe inginerii civili să între în serviciul militar.

Cu privire la mișcările din Macedonia, unde se dice, că agenți secreți cutrieră țeara spre a forma cete de insurgenți. Se depeșează din Petersburg diarului polon „Przegłond“, că ministrul de externe Giers a declarat în numele Țarului plenipotențiarilor Austriei și Turciei, că Rusia va face totul ca elementele acele din Peninsula-Balcanică ce în la amicitia ei, să influențeze în mod liniștitor asupra spiritelor agitate din Macedonia. Ministrul și-a exprimat tot odată regretul pentru politica neloială a Serbiei. Tot așa de nerecunoșcătoare va fi Serbia — se fi dis d-l Giers — și față cu monarchia austriacă. El are motiv de a presupune, că Sârbia așteaptă numai momentul potrivit, spre a-și pute valora aspirațiunile sale, cari tind la crearea unei Sârbie mari.

La sistarea „Viitoriului“.

Reșița, în Aprilie 1885.

Redacțiunea și administrațiunea „Viitoriului“ în n-rul 37 ddo 12/24 Aprilie aduce la cunoștința cetitorilor sei, cum-că sistează edarea mai departe a susnumitei foi.

După toate câte le sciam despre starea treburilor la „Viitoriul“, această scire de fel nu m'a putut suprinde, ci din contră am așteptat-o mai de mult. — Am fost însă cu totul supris de ținuta redacțiunii, cu care a motivat, sau mai bine zis: a întrelăsat a motiva sistarea foi; am fost supris mai cu seamă de declarațiunea, că sistarea se întempla — după cum „se înțelege de sine“ (!) — pre lângă „sustinerea principiilor progamei dela Budapesta“. —

Deși am fost decis a încungiura în privința „Viitoriului“ și a sistării sale ori-ce discuțiune în publicitate, — mă ved astăzi constrâns prin ultimul număr al acestei foi, a reduce enunțările atinse la adevărata lor valoare, și anume a declara, că acele enunțări nu sunt expresiunea convingerii partidei sau a organului ei conducător: a comitetului executiv, ci numai și numai opiniunea individuală a singurului proprietar și conducător al „Viitoriului“, a dlui Dr. Iosif Gall.

Când conferența dela Budapesta la 14 Martie 1784 și-a compus programa și s'a alăturat prin aceasta partidei liberale guvernamentale, — unul dintre cei prezenți, dl Ludovic Csato din Blaj a pus inițiatorilor conferenței întrebarea, că oare ce garanții avem din partea partidei liberale pentru așteptarea și respectarea progamei noastre, și dacă aceste garanții nu le avem, ce va face partida noastră și comitetul ei executiv, dacă partida liberală nu ar recunoaște alăturarea noastră

pe basa acestei progame? Dl Csato a declarat mai departe, că fără a fi în curat în această privință din capul locului, nu poate rămâne membru al partidei, și cu atât mai puțin ar pute nău în interesul ei. Aprobările, cu cari a fost primită această declarațiune, au documentat, că dl Csato a exprimat vederile majorității din conferență.

La aceste întrebări a declarat dl Dr. Iosif Gall în 14 Martie 1884, că deocamdată nu avem nici o garanță din partea partidei liberale, ci că numai comitetul executiv, ce are să se aleagă astăzi, va fi chemat a se pune în coatințere cu această partidă și a nău pentru o înțelegere cu aceasta. Când programa noastră va fi compusă, — atât presa maghiară, cât și partida liberală vor fi în stare a se pronunța asupra ei, și din primirea ce o vom afla la acești factori ai vieții publice, vom pute judeca și va trebui să concludem, că oare avem și putem să continuăm încercările de apropiere pe baza progamei noastre. La cas însă, dacă programa noastră nu va fi primită din partea partidei liberale și a presei maghiare așa după cum sperăm, — se înțelege de sine, că va trebui să sistăm cercările noastre și să declarăm sincer, cumcă pe această basă e imposibilă ori-ce înțelegere.

Această declarațiune a fost aplaudată de întreaga conferență, și numai pe baza acestei declarațiuni s'a constituit partida și s'a ales comitetul executiv.

Din aceste urmează apoi, că comitetul executiv și în prima linie dl Dr. Iosif Gall a primit față de partidă deobligamentul, de a declara — după-ce va fi intervenit la partida liberală, — că oare primirea, ce a aflat-o programa noastră aici, ne îndreptățește a continua încercările noastre de apropiere, sau la dincontră experiențele comitetului executiv dovedesc, că o înțelegere pe această basă este imposibilă.

De atunci a trecut preste un an de zile; comitetul executiv al partidei noastre a satisfăcut misiunii sale la partida liberală-guvernamentală, și eată acum se sistează „Viitoriul“ fără ca cu această ocaziune să se dea nici pe departe acele declarațiuni, ce le poate pretinde cu drept oricare membru al partidei.

Astfel dl Dr. Iosif Gall a întrelăsat a satisfăce datorinței sale în această privință, și față de acest fapt mie — și cred ori-cui — îmi lipsește atât voia cât și puterea de a constrînge pe dl Gall la o declarațiune bărbătească. Acum însă se nasce pentru membrii comitetului executiv neplăcută necesitate, de a se declara în publicitate tot așa, precum s'a declarat dl Dr. Iosif Gall — fără conlucrarea comitetului executiv — în „Viitoriul“.

Nu știu cum și ce cugetă și vor face în această privință ceilalți membrii ai comitetului executiv, și anume: D-nii Leontin Simonescu, Ludovic Csato, George Szerb și Demetriu Bonts; eu însă din parte-mi mă simt dator pentru rectificarea mea față de publicul român și mai cu seamă față de membrii partidei, de a-mi spune franc și sincer părerea mea.

În privința primirii, ce a aflat-o programa dela Budapesta la presa maghiară, cred că este destul a indigita la pronunțările diarelor „Pester Lloyd“ și „Nemzet“, cari stau mai aproape partidei liberale și guvernului dintre toate organele presei din patriă. — După cum este cunoscut, programa dela Budapesta conține două puncte mai însemnate, și anume 1) extinderea legii electorale preste Transilvania

și 2) respectarea legii de naționalitate. În privința punctului dintău „P. Ll.“ a declarat de loc la început, că aceasta este un „postulat separatistic“, ear „Nemzet“ a aflat de bine a documenta cu nescie articli de profundă înțelepciune, că prin legea electorală transilvană nu Români, ci Maghiarii sunt scurtați în drepturile lor, și așadar acest postulat nu este îndreptățit. În privința legii de naționalitate amândouă diarele au declarat, că această lege în fapt ar fi respectată întru toate, și că prin urmare și acest postulat e nebasat. — Aceasta a fost primirea, ce a aflat-o programa dela Budapesta la presa maghiară, și anume la diarele cele mai binevoitoare nouă.

La partida liberală guvernamentală comitetul executiv a făcut pașii receruți pentru a propune candidați români guvernamentali pentru cercurile de alegere cu majoritate română. Ce primire a aflat comitetul executiv aici, se poate aplegia mai bine dintr'aceea, că candidații nostri au fost cu totul ignorați, ba chiar și deputații români de până atunci cari erau aderenți ai progamei noastre, fără scirea și învoierilor lor a alegeților lor au fost delăturați din cercurile lor și transpuși în alte cercuri, unde se scia din capul locului, că trebuie să rămână în minoritate față de candidații opoziționali. Astfel a trebuit să facă loc d. Leontin Simonescu în Bocșa deputatului Ladislau Tisza și să cadă la Sasca, fără ca să fie succes intervențiunii partidei noastre a împedeca această dislocare. Numai după o luptă grea a succes energiei d-lui Georgiu Szerb a rămâne în cercul seu în loc de a o păși ca d. Simonescu la Sasca sau Caransebeș. Astfel apoi deputații de programa budapestană nu numai că nu s'au înmulțit, ci din contră au scăzut dela trei la doi, pentru-că d-nii Gurban, Beles, Roman și Cziple — judecând după declarațiunile lor proprii — nu sunt aderenți ai progamei budapestane, și nu au fost aleși pe baza acesteia. Eată dară primirea ce a aflat-o programa noastră la partida, căreia ne-am alăturat; o primire care a născut în sinul conducătorilor partidei noastre la mai multe persoane distinse dela în luna lui Maiu a. tr. convingerea, că rumperea a tuturor relațiilor cu partida liberală a devenit inevitabilă.

Durere, nici experiențele ce le-am făcut la regim nu sunt mai îmbucurătoare. În executarea legii de naționalitate nu am simțit nici o schimbare spre mai bine; legile din anul trecut au introdus nouă dispozițiuni nefavoritoare drepturilor de limbă și pe terenul bisericii și a scoalei facem experiențe tot mai triste. Astfel cestiunea milei împărătesci, a gimnasiului din Caransebeș și multe altele nu au progresat, ci din contră catedra Clujana pentru limba și literatura română a devenit vacantă, „Julia“ a fost desființată, biblioteca din Lugos confiscată, manuale de scoală, — ca d. e. „Istoria baseică“ a d-lui Dr. Grama, — oprite, și așa mai departe. Afară de aceste mai vedem în timpul mai recent, cum se inscenează în contra noastră sub scutul guvernului o nouă mișcare socială. Așa până-ce de o parte statutele reuniunii damelor din Satumare, apoi cele dela „Opinca română“ nu se aprobează, de altă parte se susține și springinesc cu toate mijloacele societatea de maghiarizare din Cluj. Aceasta a fost primirea ce a aflat-o programa noastră la guvern.

Dacă acum D Dr. Iosif Gall după toate aceste triste experiențe află, că „se înțelege de sine“ cumcă rămâne și mai departe în

sinul partidei liberale, — atunci își exprimă părerea sa individuală, ce nici nu pot, dar' nici nu voiesc a i-o lua.

Eu însă din parte-mi mă simt dator ca membru al comitetului executiv, a declara franc și sincer, că din primirea ce a aflat-o partida noastră în decursul anului trecut la locurile competente, m'am convins pre deplin, că atât opiniunei publice maghiare, cât și partidei liberale și guvernului le lipsește cu totul voia și intențiunea de a ne recunoaște în viața publică pe ori-ce basă ca partidă națională, și cu atât mai puțin de a se apropria de noi, — că prin urmare partida noastră după-ce se vede înșelată în speranțele, pre care s'a fost basat numai a renicio chemare și trebuiesc și sisteze activitatea.

Și tot așa, precum am vădut în anut trecut în constituirea unei partide moderate guvernamentale o consecență necesară a fatalei stări în care ne aflăm și prin urmare o încercare onestă și îndreptățită, tot așa trebuie să condamnem astăzi, după primirea ce am aflat-o, după speranțele ce le-am făcut, o atitudine, care în contrațicere cu opiniunea publică română, și fără ori-ce speranță de reușire, vatămă și mai departe solidaritatea națională, care atitudine prin urmare nu mai poate fi îndreptățită.

Noi ne-am făcut datorința ca oameni de omenia; și dacă dreapta noastră frățescă a fost desconsiderată, nu noi sântem responsabili pentru urmări.

Aceasta îmi este convingerea, ce am exprimat-o deja cu ocaziunea retragerii mele dela redacțiunea „Viitoriului“ în declarațiunea mea din 28 Martie a. c. Această declarațiune însă a fost strămutată de factorii decizători dela foaiă, cari au aflat de bine a publica — fără învoierea mea — o altă declarațiune subscrisă cu numele meu. Nu voiesc să fac nimenui imputări pentru aceasta, ci o amintesc numai pentru a motiva necesitatea acestor rinduri.

Facă toți după cum le dictează conștiința; eu din parte-mi așa am făcut.

Dr. Corneliu Diaconovich.

Cestiunea studenților din Cluj.

Cluj, 1 Maiu n. 1885.

Nu este îndoială, noi Români din Transilvania sântem destinați spre perire din partea atotputernicilor maghiari. Pentru credința noastră cătră patriă și tron sântem dați pe mâna lor să-și răsbune asupra noastră!

Atotputernicii Tisza și Trefort își și împlinesc misiunea cu toată scumpătatea. Am ajuns între două sau ne maghiarism, sau fugim din patria noastră străbună, dacă nu voim să fim pururea persecutați, maltratați și batjocoriți în mii de forme sub firma legii și sub titlul nepatriotismului.

Cetitorii acestui diar își vor aduce aminte de sentența senatului universității din Cluj publicată în „Tribuna“ nr. 77 și 78.

Această sentență a fost publicată din cuvânt în cuvânt și în „Gazeta Transilvaniei“. Foile maghiare din Cluj vedând și ele cât este de aspră pedeapsa asupra celor 8 tineri români

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.
(Urmare.)

„Asta nu e un lucru de jucărie, — grăi domnul, — e un obiect folositor“.

„Asta se poate; dar' pentru mine tot nu e lucrul acela“, — grăi cumătra, care odată cu capul nu s'ar fi uitat prin ochian. Mie îmi veni ideea, că aș pute să ved prin el pe împăratul Iosif, și mă uitai în toate părțile, apoi, vedând, că de bun e necunoscutul, îi spusei, pe cine aș fi dorit să ved.

„Și pentru-ce ai voi să veți pe împăratul? — Îl iubesci cumva?“ — întrebă el.

„Cum se nu-l iubesc, când toată lumea îl laudă? — cum se nu-l iubesci, când e atât de bun și de îndurător? — Ne rugăm și noi lui Dumnezeu să-i dea stăpânire îndelungată, lui și împăratei — mumei sale“.

„Domnul păru a zîmbi și grăi: „N'ai voi să vorbesci cu el?“

„Doamne feresce! n'aș sci ce să mă fac!“

„Dar' tu nu îți perdi capul înaintea mea, ear' împăratul e un om ca mine“.

„Asta nu e tot una, coconașule, — răspunse cumătra; — împăratul e împărat, și ăsta-i mare lucru. Am audît vorbindu-se, că te trec răcorile, când stai față în față cu împăratul.

„Consilierul nostru municipal a vorbit în două rinduri cu el și tot asta 'mi-a spus-o și el.

„Precum se vede, consilierul vostru municipal n'are conștiință curată, și nu poate să supoarte, ca altul să-i privească în ochi, — grăi străinul, scriind ceva pe o bucătică de hârtie.

„El îi dete nănașei acest bilet, spunându-i să meargă în oraș la magazia militară și să arete biletul, ca să-i dea acolo bani pentru el.

„Eară mie îmi dedu banul de argint dîcend: „Ține-l drept aducere aminte dela împăratul Iosif și dela muma lui.

„Roagă-te pentru el, căci rugăciunile unei inimi fierbinți și sânt plăcute lui Dumnezeu. După-ce veți fi întors acasă, puteți să le spuneți oamenilor, că ați vorbit cu împăratul Iosif“. — El apoi se depărtă foarte iute.

„Noi ne lăsarăm în genunchi, nesciind ce să facem de spaimă și de bucurie. Nănașa începă a mă certa că am fost atât de îndrăzneată, deși nu fusese nici ea mai puțin ca mine. Cine însă, fiind în locul nostru, s'ar fi gândit, că are în față sa pe împăratul? Dar' ne mângăiarăm cu gândul, că, dacă ar fi fost nemulțumit cu noi, nu ni-ar fi făcut daruri. La magazin nănașa căpeta pentru pături de trei ori atâți bani, câți ceruse. Noi ne întoarserăm sburând la țeară, ear' după-ce sosirăm acasă, nu mai sfinșiam cu povestirea întâmplării, căci toți ne pismuiau pentru norocul nostru. Mama 'mi-a găurit talerul, pe care de atunci îl port la gât. Am

trecut prin vremi destul de grele, dar' nu m'am despărțit nici odată de el.

„Pagubă! mare pagubă, că bunul stăpân odihnește sub pământul rece!“ — grăi bunica, încheiându-și povestirea cu un suspin adînc.

„Mare pagubă!“ — adăuseră și ceilalți.

Copiii, care aflară astfel istoria talerului, îl întoarseră pe toate părțile, și de aici înainte banul le era cu atât mai scump. Chiar bunica părea mai mult în ochii lor, din clipa, în care aflaseră, că ea a vorbit cu împăratul Iosif.

Cu Duminecă seara se începea la moară o săptămână nouă. Cei-ce voiau să macine sosiau din toate părțile; roțile reîncepeau sgomotul lor obișnuit; calfa se ducea de se uita în mai multe rinduri, ca să vadă toate cele cu ochii lui deprinși, dacă nu cumva lipsește ceva, în în vreme ce ucenicul alerga cântând din jos în sus și din sus în jos, de pe o scară pe alta. Cât pentru morar, el stetea la intrare, primind cu fața deschisă pe musteriile ce-i aduceau folos, oferindu-i fiesce-căruia câte o prisă de tăbac.

Vara morărița și flica ei Maria însoțiau pe bunica până la crășmă. Dacă se audia musică aizi, ele se opriau la gard dimpreună cu altă lume din sat, ca să privească la dănuțitori. Era preste puțință să străbați în sala de joc, atâtea lume se îndesua în ea. Chiar Cristina, care scotea mereu păharele cu bere în chioscul, unde ședea domni veniți dela castel, trebuia să-și țină păharele deasupra capului, ca nu cumva să-și fie scoase din mâni în mijlocul îndesuiei.

„Îi vedeți pe domni aceia!“ — grăi morărița arătând cu capul spre chioscul, unde slujbașii dela castel își dedeau mereu silința să oprească pe Cristina, când ea le venia în apropiere. — „Îi vedeți, bunică? — Aceasta e o fată cum dău cam rar se găsește. Se nu credeți că bunul Dumnezeu n'a lăsat-o decât de dragul ochilor voștri frumoși, ca să-i luați mințile.“

„Vorbă să fie! Mie nu 'mi-e frică, îi dăse bunica, morărița, — că Cristina stă de vorbă cu domni aceia. Mai degrab o să le arete pe unde li-e drumul.“

Aceasta se și întâmplă. Unul dintre domnii acestia, care mirosia a mosc dela dece pași, se interesa, precum se vede de Cristina, căci îi șopti câteva cuvinte la ureche. Ea îi răspunse însă, luându-l în ris: „Adună-ți marfa, jupâne, adună-o, că nu cumpărăm nimic.“ Apoi cu o singură săritură ea ajunse la sală cu fața veselă și își puse mâna în mâna cu palma groasă a unui flăcău voinic, pe care îl și lăsa să o cuprindă cu brațul, ca să o ducă la joc, fără ca să bage de seamă, că din toate părțile o chiamă, ca să ducă bere.

„Acesta este un prieten mai prețios ca întregul castel cu toți coconașii și toate comorile lui,“ — grăi bunica. Ea luă dela morărița noapte bună și își urmă dimpreună cu copiii drumul înspre casă.

(Va urma.)

nu a publicat sentența în extras fidel, ci a falsificat-o. Toată sentența a ținut că e numai o doleanță aspră înaintea senatului universitar!

Prin sentența aceasta din 8 tineri români 6 inși sunt expuși celui mai mare pericol de a părăsi universitatea, căci subtrăgându-li-se stipendiile nu au cu ce subsista în Cluj nici 2 zile.

Ei au păcătuit contra ideii de stat maghiar, căci au adresat aceste cuvinte de felicitare dlor Barițiu și Slavici: „Vă felicităm, sântem cu Voi în bine și în rău.” Și aceasta a fost de ajuns, pentru-ca să fie pedepsiți cu 918 fl. sumă bănească, căci atâta face stipendiul lor oprit!

Sentența aceasta s'a aprobat de dl Trefort precum se vede din următorul rescript:

Másolat. *)

Vallás és közoktatási magyar kir. Minister. 716 eln. sz.

Moldován Sylvester és társai egyetemi hallgatók fegyelmi ügyében folyó hó 7-én 784 szám alatt kelt jelentése oda tartozó csatolmányait. Alatt további intézkedés végett azzal küldöm vissza, hogy az ezen ügyben a tanács által f. é. mártius hó 26-án tartott VIII. r. k. ülésében 717. sz. alatt hozott fegyelmi határozatot indokainál fogva egész terjedelmében helyben hagyandónak s Moldován Sylvester, Popp Constantin, Morariu Valér, Bran Jenő, Scridon Leon, Boer Octavian, Nestor Simon és Svintiu Pálnak e határozat ellen közbevetett felebbezését elutasítandónak találtam. Továbbá minthogy ezen fegyelmi határozatnak a szabályok 106. § szerinti következménye szerint a sújtottak az eddig élvezett ösztöndíjukból is megfosztandók; ennél fogva Moldován Sylvester ottani végzett bölcsészethallgatótól, a mult évi október 8-án 37,259 sz. alatt kelt rendelettel az 1884/5 szigorlati évre is engedélyezett és kolozsvári egyetemhez kötött 300 frtos állami ösztöndíját elvonom, illetve érintett rendeletet ezennel hatályon kívüli helyezettnek nyilvánítom, és Brán Jenő ottani joghallgatónak Romonczay féle 63 frtos ösztöndíjából a kolozsvári adóhivatal utján, Nestor Simon, Morariu Valér és Scridon Leon ottani joghallgatóknak valamint Pop Constantin ottani természettani hallgatónak 200 frtos naszdíj iskolai alapbeli ösztöndíjaikból, végül Svintiu Pál ottani 2-od éves bölcsészettani hallgatónak Tanko Simon féle 400 frtos ösztöndíjából, a folyó tanév még hátralévő időszakára eső részletet az illető pártfogások utján megszüntetem és megjegyzem, hogy ezeknek dijnnyugtái a kitett időtartamra e szabályszerű igazolási záradékkal nem lesznek ellátandók.

Budapest, 1885 évi április hó 20-án.
Trefort, s. k.

Din toată pedeapsa aceasta ese la lumină, că nu tinerii sunt pedepsiți, ci e pedepsită națiunea română. Pedeapsa numai întru atâta cade asupra lor, încât ei nu voesc să se desfacă de corpul națiunii, ci sunt solidari în suferințe.

Datorința noastră este acum să le sărim întru ajutor, ca să nu-și peardă anul, ca să nu fie siliți a părăsi universitatea din lipsa mijloacelor de subsistență.

Părerea mea modestă este, ca fără amănare toate diarele noastre naționale să deschidă colecte, și acele colecte să fie trimise unui comitet, ce se va înființa în sinul inteligenței române.

*) [Copia] Ministrul reg. ung. de culte și instrucție publică, 716 nr. pres. Raportul de dno 7 l. c. nr. 784 în cauza disciplinară a lui Silvestru Moldovan și soții sei ascultători de universitate precum și aceluși sub. / le retrimite pentru ulterioară dispunere cu acel adaus, că concludus disciplinar luat în această afacere decătră senat la 26 Martie a. c. a VIII sedință extraord. nr. 717 e de a se susține în motivarea sa în toată extensinnea, și apelarea contra acestui concludus a lui Silvestru Moldovan, Constantin Pop, Valeriu Morariu, Eugen Bran, Leon Scridon, Octavian Boeriu, Simeon Nestor și Paul Svintiu am respins-o. Mai departe, deoarece pe baza §-lui 106 din regulament în urma acestui concludus disciplinar sunt a se lipsi și de stipendiile avute prin urmare lui Silvestru Moldovan stud. absol. de filosofie și detrag stipendiul de stat în sumă de 300 fl. conferit în 8 Octomvrie a. trecut sub nr. 37.259 și pentru anul de rigorosare 1884/5 pentru universitatea din Cluj și respective declar ca egită din vigoare amintita ordinațiune, mai departe sistez plățirea restului de stipendiu lui Eugen Bran stud. jur., care primesce din fundațiunea Romonțiană 63 fl. pe calea preceptoriei din Cluj, asemenea lui Simion Nestor, Valeriu Morariu și Leon Scridon stud. jur. precum și lui Constantin Pop ascultător de științele naturale, cari primesc câte 200 fl. din fundul scolastic din Năsăud, în fine lui Pavel Svintiu, care primesce un stipendiu de 400 fl. din fundațiunea Simion Tanco, și observ ca cuitanțele acestora să nu se provadă pentru timpul defipt cu clausula de legitimare. Budapesta 20 Aprilie 1885. Trefort, m. p.

mâne din Cluj, ca să împărțească ajutoarele după dreptate fiecărui apăsător de soarte!

Și până când comitetul își va face datorința, mă rog să începeți cu colecta „bis dat qui cito dat!”
Nojița.

Cronică.

Ploaie. Astăzi a început a stropi puțin pe aici și în împrejurime. După ameați cerul s'a înnoțat prevestind furtună, spre seară a și ploaie. — Din Arad se scrie că pe acolo a plouat alaltăieri. Ploaia a ținut vre-o trei ore înveselind semenăturile.

Tîrgul de vite din Sibiu e bine cercetat. În tîrgul de cai s'au putut observa vre-o 30 de armăsari frumoși, dintre cari, precum se ăice, au fost cumpărați vre-o câțiva decătră nisece negustori din România.

Nem értjük. Cetim în „Kronstädter Zeitung”: Sub acest titlu scrie Ellenék: Noi am primit o țedulă scrisă într'o limbă nouă necunoscută, pe care noi chiar din cauză, că nu o înțelegem, o ținem de foarte importantă și o reproducem din cuvânt în cuvânt: *Von Morgen an bis Ende Mai l. i., wird bei günstiger Witterung jeden Mittwoch von 5 1/2 Uhr Nachmittag angefangen Militärmusik auf der Promenade sein. Klausenburg, am 28. April 1885.*

Oficiu postal se va deschide din nou în comuna Budacul- săsesc din comitatul Bistrița-Năsăud. Circulațiunea este împreună cu oficiul postal din Bistrița.

Foc. În comuna Totvradia, (comitatul Aradului) au ars biserica și școala română gr.-or. împreună cu 5 case ale oamenilor. Au ars două grajduri și o cotară plină de cucuruz (50 care) ale protopopului Beles. Asecurate au fost biserica și școala cu 2600—2800 fl. v. a. Focul s'a escat din scântele dela calea ferată, care trece imediat pe lîngă comună. Investigarea decurge.

Flotila austriacă. Ni se comunică în ultimul moment scrie „Telegraphul” din București scirea că un torpilier (vastor-pilă) austriac suie Dunărea dela Tulcea la Turnu-Severin și că se crede că îi vor mai urma și altele.

Ear' un diar român oprit. Ministrul de comunicațiune ungar a detras debitul postal în țările supuse comunei ungare diarului din București „Lealitatea”, carele se ăice că ar fi „identice” cu diarul oprit de mai nainte „România liberă.”

Sciri diplomatice. D. V. Alexandri, ministrul României la Paris, și dl I. Ghica, ministru la Londra, au plecat la posturile lor.

Conferență igienică. Guvernul italian a propus tuturor puterilor întrunirea la Roma a unei conferențe igienice și în special pentru cholera. Toate puterile au primit această propunere, dar Turcia susține ca conferența să se întrunească la Constantinopol. Puterile cele mari vor trimite câte trei reprezentanți, fie doi diplomați și un medic, fie doi medici și un diplomat. România, va fi reprezentată de ministrul României la Roma, d. T. Văcărescu, și de d. Dr. Felix.

Ristici în Rusia. Presa rusească a arangiat la 28 Aprilie în onoarea oaspeților slavi un banchet, cu privilegiu căruia s'au ținut foarte multe vorbiri. Domnul Ristici a accentuat între altele necesitatea împreunării religioare a Rușilor și Slavilor. Spre acest scop a recomandat federațiunea celor din urmă, pe care Rusia ar trebui apoi să o sprijinească. Prin aceasta s'ar paralisa inimiții din afară și s'ar pute susține pe seama Slavismului și posibilitatea prosperării. „Înainte de toate avem lipsă — ăice Ristici — de dezvoltarea puterilor naționale ale fiecărui popor slav și numai după aceea are loc la toată lumea slavă cosmopolitismul în desvoltare”. Academicul Besobrasow își exprimase părerea, că în ex-ministrul sârbesc sunt împreunați patriotul cel adevărat cu Europeanul cel adevărat, și el e prin urmare idealul unui om cult.

Banchetul ținut cu ocaziunea sârbării lui Ciril-Metod în Petersburg. La banchetul ținut în Petersburg la 22 Aprilie n. cu ocaziunea sârbării milenarului lui Ciril și Metod, după cum am comunicat, au luat parte o mulțime de delegați din lumea slavă. Cu privilegiu acestui banchet s'au ținut o mulțime de toast care de care mai fulminante în scopul unirii tuturor Slavilor. „Nemzet” care se interesează. cu o deosebită dragoste de cauza Slavilor aduce mai în fiecare număr câte o informațiune despre cele petrecute acolo. Un deputat din Galiția a ținut următorul toast: „Rusia noastră și a d-voastre e aceeași. În Galiția credința e chiar așa de tare și rusească ca și a d-voastre.... Scie fiecare, că sântem fiii aceleiași familii și religii și că

numai aceea ne desparte, că servim sub doi domnitori...” Vasiliev vice-președintele societății ruse de binefacere a răspuns: Toți cu curaj! E aproape ziua, în care toată Slavimea pământului se va scula pentru cauza dreaptă în contra usurpatorilor! Fie ori-și-cine în contra noastră, îi primim cu curaj! provocarea și nu vom înceta a ne lupta, până când o bucată, o palmă de pământ slav, până când un singur frate de al nostru va fi sub jugul lor! Nu garanții cere dela puterea păgână patria, ea își trimite vulturii sei: pe popoarele ținute în întunec și jug le va elibera Rusia spre lumină și libertate!

Conferența monetară a Uniunii latine, se întrunește la Paris mâine în 3 Mai st. n.

Mulțumită publică.

La petrecerea cu joc arangiată de mai mulți tineri români la 3/15 Aprilie 1885 în sala dela „Împăratul Romanilor” au intrat 188 fl. și ero-gațiuni 118 fl.

A rămas deci un venit curat de 70 fl., care cu ziua de adi s'a administrat comitetului reuniunii române de cântări din Sibiu.

Cu această ocaziune au intrat ca suprasolviri:

1. Dela Excelența Sa Domnul Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul	20 fl.
2. Augustin Lăday, cons. în pens.	5 "
3. Dr. Ioan Nemeș, avocat	5 "
4. Ioan cav. de Pușcariu, septemvir	4 "
5. Iacob Bologa, cons. aul. în pens.	1 "
6. Dr. Ioan Moga, medic	1 "
7. Dr. Ioan Mihu, avocat	1 "
8. Simeon Muntean, notar	1 "
9. Augustin Nicoară, cand. de avocat	1 "
10. Dr. Abs. Todea, avocat	1 "
11. Iosif Orbonaș, pretor	1 "
12. Parteniu Cosma, avocat	1 "
13. Petru Rosca	1 "
14. Petru Gligor	2 "
15. George Muntean	1 "
16. Nicolau Henț	1 "
17. X.	7 "
Suma	54 fl.

Marinimoșilor domni li se aduce mulțumită pe calea aceasta.

Sibiu, 14/26 Aprilie, 1885.

Pentru comitetul arangiator:

Mateiu Voileanu,
cassar.

Mulțumită publică.

Subscrisul în numele comunei bisericesci gr.-or. din Ighiu aduc și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită mariminoasei doamne Maria Ciuciu din Baia-de-Criș, pentru dăruirea mai multor obiecte prețioase spre înfrumșetarea biserecii noastre, între cari și un rind de vestiminte foarte frumoase pentru acoliți.

Faptul acesta laudabil vorbesce de sine.

Ighiu, 29 Aprilie 1885.

Ioan Maxim,
paroch gr.-or.

Cestiuni scolare.

Tractarea exercițiilor gimnastice în școalele primare.

De

Iosif Aron.

(Urmare din n-rul 88.)

Exercițiile gimnastice le execută scolarii la anumite comande. Aproape fie-care comandă consistă din două părți: partea întâia este anunțul, prin care se vestesc exercițiul; partea a doua este imperativul comandei, la care se execută exercițiul.

Cum sînt de a se executa exercițiile gimnastice libere, se arată mai de aproape în expunerile ce urmează.

Comandele și modul de executare al exercițiilor gimnastice.

I. Ținerea corpului.

La rînd! Scolarii se rîndesc unul lîngă altul — după cum sînt de mulți — în două ori în patru șiruri, departe șirurile unul de altul de doi pași. Șirurile le formează scolarii după mărime, dela dreapta spre stînga, și — pentru a nu fi înbulziți — fiecare are să lase spre vecinul seu din dreapta un spațiu de o palmă.

Atenți! La comanda aceasta scolarii au să-și țină corpul în poziția următoare: Picioarele, lipite călcăiu lîngă călcăiu, să aibă între degete atîta spațiu ca — suind călcăiul piciorului drept înainte — să ajungă cu el la virful piciorului stîng; ambe picioarele să stea drept, cu genunchii întinși și cu pulpele lipite puțin una de alta; partea de sus a corpului se află în bună poziție, dacă e bine ridicată dintre șele, dacă spinarea e întinsă, pantecele tras îndrît, asemenea și umerii și barba; mâinile să fie lăsate liber în jos și cu coatele lipite de coaste, ear' palmele să fie întinse pe coapse așa ca degetul mare să atingă cusătura cioarecilor; capul să-1 țină ridicat liber între umeri și cu ochii să privească drept înainte.

Comod! Sunând comanda „comod”, scolarii își pot ține și mișca corpul după plac, purtând numai grije, ca piciorul stîng să nu se miște din loc. După această comandă, urmează totdeauna comanda „Atenți”.

Luăți distanță simplă — una! două! trei! patru!

La această comandă se răresc scolarii astfel, ca — ridicând fiecare mîna dreaptă în linie orizontală — abia să ajungă cu virful degetelor pe vecinul seu. Se numără până la patru, pentru-ca mișcarea să încete deodată. Pentru a încheia earăși șirurile, se comandă: „Încheiați șirul — una! două! trei! patru!”

Luăți distanță dublă — una! două! trei! patru! Scolarii se răresc de câte 2 pași unul de altul, ridicându-și ambe mîinile în linie orizontală. Încheierea șirurilor e ca la distanța simplă.

Mîinile la șolduri — una! Se pun mîinile pe șolduri așa ca să stea degetele mari înapoi și celelalte înainte îndreptate. La comanda „două!” se lasă mîinile în jos.

Ridicați călcăiele — una! Călcăiele lipite să ridice și se lasă greutatea trupului pe degetele picioarelor. La comanda „două!” se așează călcăiele earăși pe pământ.

Ridicați călcăiele pe schimbate — una! două! Pe „una” ridică călcăiul piciorului stîng, pe „două” călcăiul piciorului drept, până-ce aud comanda „stați!”

Saltați! Scolarii saltă, fără să ajungă cu călcăiele de pământ, până-ce se comandă „stați!”
(Va urma.)

Varietați.

(Moartea regelui Matia Corvin.) Matia Corvin s'a suit pe tron în etate de 15 ani (1458); el iubia științele și cu deosebire matematica. Avea o bibliotecă bogată și favorita pe învățați. În tot timpul domniei sale, regele Matia Corvin a avut să poarte războaie cu Boemii, Polonii, Turcii și Germanii. Moartea lui e însemnată din cauză că a fost pricinuită de mînie. În Aprilie 1490 se afla la Viena la prînz împreună cu plenipotențiarul Francei. La masă regele ceru să i se aducă încă câteva smochine proaspete ce le comandase din Italia. Auînd mai marele bucătar de acest ordin îi spuse, că servitorii au mîncat toate smochinele. Regele se mîniă pentru aceasta cumplit și privind cîtva timp așintit preste masă a cădut de pe scaun fără conștiința de sine și a doua zi, în 5 Aprilie 1490, muri în urma acestei lovituri a mîniei.

(Pețul principilor în timpurile vechi.) În evul vechiu voia princepselor era puțin luată în seamă în legarea căsătoriilor. Regele Angliei Eduard 'și-a trimis pe cele două fete ale sale la curtea împăratului Henric I, pentru-ca principele Oto să-și aleagă una dintre ele. Regele Boemiei Ioan 'și-a trimis la Wartburg, unde aceasta a ședut șese ani pentru a aștepta după comitele Friederic. Friederic a trimis-o însă la a. 1329 îndrît la tatăl ei și a luat în căsătorie pe fata împăratului Ludovic. Împărații din Germania aveau în secolii 10—14 un drept deosebit asupra sexului femeiesc. Când unui curtisan al împăratului îi plăcea de vre-o fată, dînsul ruga numai pe împăratul ca să i-o dea în căsătorie. Împăratul trimitea apoi numai decăt pe marelui de curte la casa părințească a celei cerute și ăicea nisea cuvinte obicnuite. Părinții ori voiau, ori nu voiau trebuiau să împlinească mandatul împăratului și astfel de multe ori fata se nefericia. Patru oreșe au cerut scutirea de acest drept de dispunere al împăraților și cu timpul el s'a perdut pretutindene.

(Femeile în America.) Se scie că în Statele-Unite multe funcțiuni ale statului, cari în Europa nu sînt nici odată încredințate decăt bărbaților, sînt îndeplinite de femei: la Washington, mai cu seamă, ele ocupă în minister un număr foarte mare de funcțiuni. Acest obicei dă loc la tot felul de scandale; fiind sub protecțiunea politicianilor influențați, cari președ la distribuirea funcțiilor, aceste doamne își rid de ordinele superiorilor lor și nu-și vîd de loc de serviciu.

Astfel, de când a început să se vorbească serios de idea unei reforme, și ministrii admit mai puțin femei în funcțiuni, și când este vorba să aleagă, apoi dau preferința celor oacheșe. Pare, că în Statele-Unite femeile oacheșe sînt mai puțin plăcute și dragălașe și au caracter mai serios. De când a început să se observe acest favor acordat femeilor oacheșe, s'a întemplat, că numărul femeilor oacheșe s'a sporit. De se va urma aceasta și mai departe, în America acuși nu vor mai fi decăt femei oacheșe.

(Un compliment.) Milton devenise orb. Odată îl cercetase ducele de Bachingham, care ăise cătră Milton: „Soția d-tale e o roșă”. „Ai dreptate”, — ăise Milton — „deși nu o pot vedea, dar' ghimpii îi simt în toată ziua”.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Edicte:

Din partea tribunalului din Bistrița se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averile următorilor: Ecaterina Hendel născ. Hesch, (răp. în comuna Vărbely), și Ioan Benesch sen., (răp. în comuna Kis-Demeter): a și-le însușia în 45 de zile la tribunalul din Bistrița.

Din partea judecătoriei cercuale din Sighișoara se provoacă ereții după Ioan Roth, (răp. în comuna Bese), a și-le însușia în 45 de zile.

Sciri economice.

Despre piața de bucate din străinătate. Rare-ori s'a întâmplat, ca comerțul de bucate să fi fost expus la atâtea impresii apăsătoare și nefavorabile, ca și acum. Temerea despre împedecarea circulațiunii din cauza războiului, cum se poate, că încă nici până acum nu s'a putut arăta speranță în direcțiunea, că starea se va îmbunătăți.

E drept, că războiul anglo-rusesc a dat impulsul spre delăturarea stagnării atât de îndelungate a comerțului, însă nimeni nu va putea tăgădui, că baza, pe care s'a produs îmbunătățirea prețurilor de bucate, a fost pregătită mai virtos acolo, unde nu s'au folosit instrumente măiestrite pentru scăderea prețurilor. Tocmai America-de-Nord și Anglia, cari nu voesc a experimenta cu vămi, s'au decis spre limitarea producțiunii. În această împrejurare zace, așa dicend, baza sănătoasă a mișcării urcării de prețuri, prin care grâul, această producțiune principală pentru pâinea de toate țările, din nou se aduce la urcare de preț corespunzătoare.

În America-de-Nord mai virtos sunt semne nefavorabile despre producțiunile viitoare, e demn de atențiune așa ceva, deși formarea de prețuri pentru viitor nu depinde tocmai dela această împrejurare. — Lipsele simțite din Europa-de-Sud se pot acoperi chiar și în timp de război, însă pe lungă prețurile atât de scăzute, țările producătoare a nevoie se vor demite la vînzări.

De aci urmează cauza, că în adevăr trebuie să ne așteptăm la urcări de preț considerabile, și că nu e tocmai basată părerea aceea, că prețul grâului va rămâne tot în acel stadiu moderat.

Pe piața din America-de-Nord în săptămâna mai din urmă s'au arătat mari schimbări de prețuri, cătră fine însă acestea s'au urcat. Speculația americană de pe acum încă are în vedere lipsa ce se poate aștepta din producțiunea viitoare, și la acestea își mărginesc în mare parte păreriile sale.

S'au transportat în Europa în săptămâna trecută 172.000 cuartiere de grâu și 236.000 saci cu făină de grâu. Stațiunea controlătoare a cădută cu mai mult de un milion bushelle.

Pe piețele engleze prețurile încă au fost supuse unor mari schimbări și numai chiar în urmă au devenit în câțva constante. Transportul intern a fost moderat, importul extern însă pe cât se poate de mare. Pe piețele franceze în general a domnit o direcțiune solidă și chiar prețurile încă s'au îmbunătățit. Pe piața din Berlin, după prețurile schimbăcioase, au urmat urcări de prețuri considerabile.

Piața din Sibiu, 1 Maiu. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 5.50 până fl. 6.30, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 4.30, până fl. 5.10 sēcara 66 până 72 chilo fl. 3.60 până fl. 4.20, orș 58 până 64 chilo fl. 3.80 până fl. 4.60, ovės 38 până 45 chilo fl. 2.10 până fl. 2.70, cucuruzul 68 până 74 chilo fl. 4.40 până fl. 5.—, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slānina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 54.—, sēu brut fl. 32.— până fl. 34.—, sēu de lumini fl. 51.— până fl. 52.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, sāpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo

fl. 1.90 până fl. 2.10, cânepa fl. 40.— până fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75 până fl. 3.25, spirtul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr., carnea de vitel 36 până 45 cr., carnea de porc 38 până 44 cr., carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 18 până 20 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 30 Aprilie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 39.— cr. până 40.— cr., unguresci grei, tineri 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 42.— cr. până 43.— cr., marfă țerānească, grea 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 41.— cr. până 42.— cr., romānesci de Bakony, grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43.1/2 cr. până 44.1/2 cr., transito ușori 43.— cr. până 43.1/2 cr., transito sērbesci, grei 41.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., transito ușori 41.— cr. până 42.— cr., ingrașați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la garā.

Bursa de Budapesta
din 1 Maiu st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	98.50
" " hārtie " 4%	89.50
" " hārtie " 5%	144.—
Imprumutul cāilor ferate ung.	95.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	104.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	102.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	101.50
Bonuri rurale ung.	101.—
" " cu cl. de sortare	101.—
" " bānățene-timișene	99.50
" " cu cl. de sortare	101.—
" " transilvane	101.—
" " croato-slavone	96.50
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	114.—
Imprumut cu premiu ung.	117.50
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	79.75
Renta de hārtie austriacă	80.25
" " argint austriacă	104.—
" " aur austriacă	139.—
Losurile austr. din 1860	855.—
Acțiunile băncei austro-ungare	277.50
" " de credit ung.	280.40
Argintul	101.—
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	5.88
Galbeni impērātesci	9.96
Napoleon-d'ori	61.60
Mārci 100 imp. germāne	126.20
Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de Viena
din 1 Maiu st. n. 1885.

Rentā de aur ung. 6%	93.60
" " hārtie " 4%	89.10
" " hārtie " 5%	144.—
Imprumutul cāilor ferate ung.	94.35
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	103.50
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei cāilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	101.50
Bonuri rurale ung.	101.25
" " cu cl. de sortare	100.50
" " bānățene-timișene	99.50
" " cu cl. de sortare	101.—
" " transilvane	96.—
" " croato-slavone	113.75
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	117.10
Imprumut cu premiu ung.	80.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	80.25
Rentā de hārtie austriacă	105.50
" " argint austriacă	139.—
" " aur austriacă	850.—
Losurile austr. din 1860	277.50
Acțiunile băncei austro-ungare	280.60
" " de credit ung.	5.88
Argintul	9.94
Galbeni impērātesci	61.65
Napoleon-d'ori	125.90
Mārci 100 imp. germāne	
Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de București.

Cota oficială dela 1 Maiu st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vēnd.	94.—
" Rur. conv. (6%)	"	83.—	"	89.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	290.—	"	295.—
Banca națională a Romāniei	"	1135.—	"	1200.—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	32.—
Credit mob. Rum.	"	190.—	"	195.—
Act. de asig. Naționala	"	260.—	"	270.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	93.—	"	94.—
Societ. const.	"	239.—	"	239.—
Schimb 4 luni	"	—	"	30.—
Aur	"	12.1/4	"	12.40

„Albina“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Primesc depuneri de bani spre fructificare pre lungă denunțare în termine scurte cu 5% și fără denunțare, replăbile îndată la cerere cu 4 1/2% interese la an.

Fructificarea depunerii începe cu ziua, care urmează după ziua depunerii și înceată cu ziua premergătoare zilei, în care se ridică depunerea. Durata cea mai mică a unei depuneri este de 15 zile.

La 1 Ianuarie și la 1 Iulie a fie-cărui an interesele neridicate se adaug la capital și se fructifică earăși. **Contribuțiunea dela interesele depunerilor o plătesc întregă institutul.**

Depunerile trimise prin postă, pre lungă comunicarea adresei deponentului, se resolv totdeauna cu întrocerea postei; asemenea se pot efectui prin postă denunțări și ridicări de capitale.

Sibiu, 20 Aprilie 1885.

Direcțiunea.

2 [144]

Banca generală de asigurare

[145] 3

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

fundată în anul 1868

asigurează pe lînga condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru termouri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1881 fl. 427,157.49	în a. 1869—1881 fl. 282,919.87
în a. 1882 „ 54,792.92	în a. 1882 „ 32,382.04
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
Suma fl. 541,549.74	Suma fl. 388,229.14

929.778 fl. 88 cr.

Conform bilanțului pentru 1884 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

555.114 fl. 63 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslășiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cîsnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. Öszy

recomandă

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI

sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot descuria numai de cumpărători instruiți, de diferite forme și mărimi, cu prețuri mai efin, decât fabricatele de acest soi ale altor fabrici. Cassele se pot vedē în

localul fabricii

Sibiu, strada Neustift Nr. 9.

Recunoștință publică.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adevărește, că cele fidoșe casse de documente, duple, sigure în contra ocului și a spargerii (înalte de 2-15 metri, în lățime de 1-38 metri) provēdute cu nou perfecționatul lăcat american de împuns și cu două lăcate chubb, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atât cu privire la bună-tatea fabricatului, cât și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoștință.

Subscrisa cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriă ale dlui A. G. Öszy.

Sibiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

8 [133]

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

Afară de atestatul de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoștință și laudă.

Cataloge de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.